చదరంగం

అలనాటి దక్షిణాపథరాజధాని విజయనగరంలో హజారా రామస్వామిదేవాలయానికెదురుగా ఉన్న పెద్ద రచ్చ సావడిలో మొట్టమొదట చేరిన వార ప్రముఖు లయిదారుగురే కాని పొద్దు కొంచెం వాలినకొద్దీ క్రమక్రమంగా వారి సంఖ్య పెరిగింది.

ఒక పండు ముదుసలి, ఇంకొక తరుణుడు ఊపిరయినా విడవనీయని ఏకాగ్రదృష్టితో చదరంగం ఆడుతున్నారు. వృద్ధమూర్తి కెవ్వరుసాయపడాలని సాహసించలేదు కాని చిన్నవాడని తిమ్మన్న కేవేవో సలహా లివ్వడం ప్రారంభించారు. అంతే వారి పలుకులేవీ అతని చెవి కెక్కడంలేదు! ఒకరిద్దరు సాహసించి తామే అతని పక్షాన ఎత్తులు వెయ్యాలని తొందరపడ్డారుకాని తిమ్మన్న కన్నుసని బుసకొట్టి చేతులలోనించి జంతువు టాడ లాగుకొని వారిని సడించాడు. ఆపైన ఆట మరికొంతసేపటివరకు నిమ్మకు నీరెత్తినట్టు నిశ్శబ్దంగా సాగిపోయింది.

రామ దేవాలయం ఘంటా ధ్వని ఆ పరిసరంలో అంతట మాటిమాటికి మారుమోగింది. అపరాహ్ణ సూర్యకాంతిలో, ప్రాకార గోపుర శిఖరాలపైడి కలశాలు పసుపు పచ్చని వేయి రేకుల తామర పూవులవలె తళతళలించాయి. విశాలవీధిలో సాగిపోయే రౌతుల చేతులలో కళ్ళాలతోబాటు, వారి ఒరలలో కైజారుల పిడులలో రతనాల పొడు లప్పుడప్పుడు తళుక్కుమని మెరిశాయి.

వృద్ధుడు వెంకటపతినాయుడు చదరంగంలో రాజధానిలో అంతట బాగా పేరెన్నికగన్న గట్టి దిట్ట. తిమ్మన్న ప్రాయంలో అతనికంటె బాగా చిన్నవాడయినా, గుర్రాల నడకల మెలికలలో మంచి మెళకువ గడించుకొన్నాడు. శకటాలు, ఏనుగులు, చిట్టచివరికి మంత్రి కూడా చెయ్యిదాటిపోయినాసరే! అతనికి లక్ష్యంలేదు. గుర్రాలుంటేచాలు కాలికి, మెడకి లంకెవేసి ఎంతెంతటివారి ఆటలయినా ఇట్టే కట్టించివేస్తాడు.

వెంకటపతికి, అతనికి ఇటీవలే గట్టి పోటీ పడింది. నాయునిది బాగా నిదానమయిన ఆట. మిన్నువిరిగి మీదపడినా ఎక్కడ తొణకడు! బెణకడు! మరి లాభంలేదు ఆట కట్టిపోయిందన్నాసరే!

ఎలాగో అలాగ బయటపడి గెలుపుతనదే అనిపించుకుంటాడు కాని తిమ్మన్న ధోరణివేరు కళ్ళు మూసుకుని ఎదటివారి బలంలోపలికి చొరబడి, చిందరవందరచేసిచేసి ఆ కంగారులో ఒక రెండు జంతువులెక్కువగా చేజిక్కించుకొంటాడు గుర్రాలు రెండు మాత్రం ప్రాణప్రదంగా సంరక్షించుకుంటాడు అతని చేతిలో చిట్టచివరి కొక కుంటి గుర్రం మిగిలినాసరే! అది తెరసిలోనించి మెరుపులా దూకుతుంది! ప్రత్యర్థి గుండెలో బల్లెంలా పొడుచుకుంటుంది కన్నుమూసి తెరిచేలోగా ఆట కట్టిపోతుంది గుర్రాల నడకలలో చిన్ననాటినించి అలవడిన నైపుణివల్లనే కుర్రకారు ఆటగాళ్ళందరిలోను అతనికి 'చతురంగ తురంగం' అన్న ఘన బిరుదం లభించింది

ఆట మాంచి పట్టయిన ఘట్టంలో పడింది ఎలాగో అలాగ గుర్రాలజంట కాజేస్తే తిమ్మన్నకి మరి చేతులాడవని వెంకటపతి గ్రహించకపోలేదు పందు దొరికినప్పుడల్లా వాటి సంహారంకోసం కాయశక్తులా ప్రయత్నించాడు కాని సాధ్యపడలేదు అంతలోనే అతని తురంగమాలు రెండు శకటంతో కలిసి చెంగు చెంగున ఎగిరి వెంకటపతి బలంలోపలికి చొచ్చుకుపోయాయి అప్పైన తిమ్మన్న ఆ శకటానికొక గట్టి బంటుటంకం అతికించాడు దానితో అది వెంకటపతి చతురంగబలం మధ్య ఒక పెద్ద మరమేకులా బిగుసుకుపోయింది ఆటంతా అకటావికటంగా తయారయింది!

ఆవిధంగా పరిస్థితి తారుమారయ్యేసరికి అక్కడికి చేరుకొన్న ఆటగాళ్ళందరు వెంకటపతి వాయకుని పక్షం వహించారు సన్న సన్నని కనుసన్నలతో చిన్న చిన్న సలహా అందించారు ఆటలోపడి సతమతమవుతున్న వారికి కూడా తోచని మంచి మంచి ఎత్తు లొక్కొక్కప్పుడు పైవారి కిట్టే స్ఫురిస్తాయి ఆరహస్యం గ్రహించిన వెంకటపతి వాళ్ళొక్కొక్కరు అతి రహస్యంగా తన చెవిలో ఊదిన సన్నాగాలతో, తెరపి ఎత్తులతో కొంచెం పుంజుకున్నాడు ఆవిధంగా వారందరు ఏకమై తనమీదికి విజృంభించగానే తిమ్మన్న అట్టుడి నట్టుడికి పెంపెక్కిన

(55-వ పేజీ చూడండి)

చతురంగ తురంగం

(8-వ పేజీ తరువాయి)

అక్కస్సుతో అత్యద్భుత నైపుణితో తన గుర్రాల జంట నడిపించాడు

అంతలోనే నలుగురైదుగురు నూతన ప్రేక్షకు లక్కడికి చేరుకొన్నారు వారందరు విశ్చల శిలాప్రతిమలవలె నిలబడి ఏకాగ్ర దృష్టులతో ఆ అపూర్వ చతురంగ ఖేలనం పరిశీలించారు క్రమ క్రమంగా వెంకటపతి బలం బాగా క్షీణించింది మంత్రి, రెండుఏనుగులు తప్ప మిగిలినవన్నీ తిమ్మన్న జంట గుర్రాల ధాటికాగలేక పక్కనేఉన్న లక్క బరిణలో తలదాచుకొన్నాయి వెంకటపతికి మరి ఊపిరాడలేదు ముచ్చెమటలు పోశాయి తిమ్మన్న బలంలో నాలుగైదు బంట్లు తప్ప మిగిలిన వన్నీ చెక్కు చెదరకుండా అలాగే నిలబడి ఉన్నాయి చాలావరకు జంతువులన్నీపోయిన తరవాత అలాగే పట్టుకుని వేళ్ళాడితే చిట్ట చివరికి తిమ్మన్న ఉయ్యాలతోసిరాజుతో ఆట కట్టించేటట్టు కనబడ్డాడు మరి గత్యంతరంలేక వెంకటపతి ఉసూరు మని నిట్టూర్చాడు

'తిమ్మన్నా ! ఎందుచేతనోగాని ఈవేళ ఎత్తు ఒక్కటి హొందాగా పడలేదు ఇక లాభంలేదు! ఆట ఇచ్చేస్తున్నాను తీసుకో!'

అంతలోనే 'అదేమిటండీ! నాయనింగారు! అలాగ నిరుత్సాహపడిపోతారు! ఇంకా రెండేనుగులు, మంత్రి మిగిలి ఉన్నాయిగా! ఇంకో రెండెత్తులు వేసిచూడండి!' అన్నాడు ఆయన పక్కన నిలుచున్న ఒక నూతన ప్రేక్షకుడు

అందరు ఆ కొత్త సలహాదారు వైపు కళ్ళెత్తి చూశారు ఆ కర్ణాంత విశాల నేత్రాలు! నిత్య వ్యాయామంతో బలిష్ఠమయిన నిండయిన విగ్రహం! రాజసం ఉట్టిపడుతున్న వెడద నెన్నుదురు! ఖంగు మని మారుమ్రోగిన గంభీరకంఠస్వరం!

'మరి లాభంలేదు బాబూ! మంత్రి ఏనుగులు సరి సమానంగా కొట్టిపారేస్తే ఇక మిగిలేవి పట్టి బంట్లే!'

'పోనీ ఈ ఒక్క చిన్న ఎత్తువేసి చూడండి!'

అయితే అక్కడ నిలబడిన మేటి ఆడగాళ్ళ కెవరికి వెంకటపతి బలం నిలబడుతుందన్న నమ్మిక కలగ లేదు అయినా ఆ నూతన వ్యక్తి సలహా ప్రకారం ఎత్తువేసి చూడమని అతనిని ప్రోత్సహించారు ఆ పైన ఆ కొత్త ప్రేక్షకుడు మంత్రిని ఐమూలగా నాలుగు గళ్ళు నడిపించవలసిందని సూచించా- వెంకటపతి మరి కాదనలేక ఆ ఎత్తు వేశాడు

ఆలోగా బాగా ఆలోచించుకొన్న తిమ్మన్న శకటం బల్లెంలా దూసుకుపోయి ఆ మంత్రి కెదురుగాలు నిలిచింది వెను వెంటనే వెంకటపతి ఇంకొక గుర్రపు ఎత్తు వేశాడు అదేక్షణంలో ఆ నూతన వ్యక్తి కలగ జేసుకొని మంత్రి నింకొకచోట వేశాడు ఆ గందరగోళం భరించలేక తిమ్మన్న రుస రుసలా [illegible] డించిపడ్డాడు

'ఇదేమిటి ఆట! ఇద్దరు చెరొక ఎత్తువేస్తే ఎలాగ? ఇదేమన్నా చదరంగం ఆటా? లేక పట్టి బొమ్మ పొట్లాటా?'

వెను వెంటనే వెంకటపతి నాలిక కరుచుకుని తన గుర్రాన్ని వెనక్కి మళ్ళించాడు మరు క్షణంలోనే తిమ్మన్న గుర్రం మెరుపులా చెంగలించింది అంతలోనే వెంకటపతి, ఆ నూతన వ్యక్తి తిరిగి అదేవిధంగా ఒకే క్షణంలో రెండెత్తులు వేశారు దానితో తిమ్మన్న తోక తొక్కిన కోడెత్రాచులా ఆ కొత్త వ్యక్తికేసిచూసి కస్సుమన్నాడు:

'ఇదిగో! ఏమిటయ్యా! మధ్య నీ గొడవ! బొత్తిగా ఆట మర్యాద తెలియని పట్టి మోటు మనిషిలా ఉన్నావే! అంత ఉమ్మస్సు ఎక్కువగాఉంటే నువ్వే ఆడరాదూ? క్షణంలో నీ సంగతి తేల్చివేస్తాను! ఏం ఉయ్యాలతోసి రాజా చేయించుకుని నలుగురిలో తలవంచుకోవాలని ఉందా?'

ఆ నూతన పురుషుడా పరుషప్రసంగం విన్నా విననట్టే తదేక ధ్యానంతో తన కట్టెదట చతురంగ బలం పరిశీలించాడు కాని అంతకుమునుపే కొత్తగా వచ్చినవారి ముఖాలొక్కసారిగా జేవురించాయి వారిలో ఒకడు రూక్షవీక్షణాలతో గొంతెత్తి గర్జించాడు

'మాటలు తిన్నగా రానీ! కాస్త పెద్ద చిన్న తారతమ్యం గమనించనక్కరలేదూ! నోటికి వచ్చినట్టు మాట్లాడడమేనా? ఉయ్యాలతోసి చేస్తావేం? ఉయ్యాలతోసి? మహా మొనగాడవు బయలుదేరావులే! మరి నోరు మెదిపిచూడు నిన్నేం చేస్తానో!'

దానితో తిమ్మన్న మరింతగా రెచ్చిపోయాడు

'ఏమిటయ్యా నువ్వు చేసేది? ఏది ఏమయినా సరే! ఈవేళ అన్నమాట అక్షరాల నెగ్గించుకు తీరతాను లేకపోతే ఇద్దరాడడ మేమిటి? రండి! మీ ఇద్దరిని కూర్చోబెట్టి ఇప్పుడే ఉయ్యాలతోసి చేసి నోళ్ళు కట్టించేస్తాను!'

అంతలోనే వెంకటపతిలేచి నిలబడి వారిద్దరిని శాంతింపజేసి నూతనవ్యక్తికేసి చూసి బతిమాలు కొన్నాడు 'బాబూ! నాకీవేళ పల్లమాలిన వ్యవహారం ఒకటి వచ్చిపడింది ఇందుచేత మనస్సుసరిగాలేక ఎత్తులు తిన్నగా పడడంలేదు కాస్త ఈ ఆట పూర్తిచేసి కట్టిస్తేనేగాని ఈ బొడ్డుచర్లవార బ్బాయి తలబిరుసుతనం తగ్గేటట్టు కనబడటం లేదు! కొంచెం నా బదులు మీ రిక్కడ కూర్చుని ఆడండి! నేను వెడతాను! సెలవు!' అని చల్ల చల్లగా అక్కడినించి తప్పుకొని తన భవంతి వైపు తరలి పోయాడు

ఆ తరవాత ఆ కొత్త వ్యక్తికి, తిమ్మన్నకి మధ్య నడిచిన ఆట మరింత పట్టుగా సాగింది వెంకటపతి వేసిన ఆట పునాదు లంతగా బలమైనవికావు అందుచేత తిమ్మన్న తీవ్రాశ్వ ధాటికి తట్టుకోలేక అది అనతికాలంలోనే పురాతన శిధిల భవంతిలా కూలి పోయింది! నూతన ప్రేక్షకులలో కొంతమంది నవీన వ్యక్తితో చేతులు కలిపి శతవిధాల ఆట పోరాటం కొనసాగించారు కాని బలం మరి తిరగబడలేదు అంతలోనే ఉప్పొంగుతున్న విజయోన్మాదంతో తిమ్మన్న హేలగా నవ్వి అధిక్షేపించాడు:

'అయ్యో! మా రాజధాని ఆట మీ కలవాటు లేదులా ఉంది! ఇదిగో! షహా! ఈ పైన సరిగా రెండేరెండు ఎత్తులతో ఉయ్యాలతోసి ప్రారంభిస్తాను మూరు

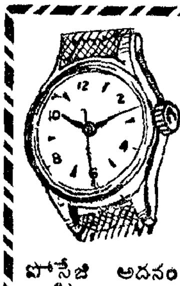
రూ. 6 కే
రిస్టువాచీ
15 జ్యూయల్సు రిస్టు వాచీలు 5 సం॥ల పూచీ గలవి— చెయిన్ పద్ధతిన రు 6/-లకే వస్తుంది.
పోస్టేజి అదనం ఇంగ్లీషులో పెద్ద అక్షరాల్లో మీ అడ్రసు వ్రాయండి
SWISS WATCH Suppliers,
A P W, Faridabad, (Punjab)

మీ అందానికి

గ్లోరియా అనే సౌందర్యపోషక ద్రవం ముదిరూపును పోగొట్టి మీ ముఖానికి చక్కని లేతదనాన్ని కాంతిని తెచ్చును మొటిమలు మచ్చలు ముడతలు ఎండకు వచ్చిన నలుపును పోగొట్టి ముఖాన్ని తెలుపు చేసి మీ అందాన్ని రోజు రోజుకి ఎక్కువ చేయును మొదటి పూతలోనే కాంత అందము వచ్చును వాడి చూస్తే విడువరు అన్ని షాపులలోను దొరకును
జనితా ప్రొడక్ట్సు, ఏలూరు, (ఆంధ్ర)

మీరు చదవాలి

జీవిత రహస్యాలు - మీ దాంపత్య సుఖానికి
అనేక కామ సూత్రాలు — రూ 3 50
యువతి — స్త్రీలను గురించి అనేక కుతూహల విషయాలు — రూ 3 50
సంతానము – గర్భనిరోధానికి 60 నవీన సులభ మార్గాలు — రూ 3 50
పోస్టు ఖర్చులు ఉచితం క్రింది ఎడ్రస్సుకు వ్రాస్తే వి పి పోస్టుద్వారా మీ యింటికి పంప బడును.
దేశసేవ ప్రచురణలు, ఏలూరు, (ఆంధ్ర)

బడలికూడ వాడవచ్చును
Rabil
(Regd)
TOOTH
POWDER
రబిల్ బదులు రబిల్ అని అడగండి
రబిల్ పండ్లపొడి
పయోరియా మొదలగు వ్యాధులు రాకుండా కాపాడి దంతములు తళతళ మెరయునట్లు చేయును.
డబ్బు 10nP డబ్బు 20 nP.
[illegible]
దుర్గా కెమికల్ వర్క్స్
[illegible]

శ్రీ బాలాంజనేయ ప్రశ్న

౦ తానము, రోగములు, గ్రహాగ ఫలు, వివాహం, పారిపోయిన పశువులు, మనుష్యులయొక్క ఆచూకీ, దొంగిలించిన సొమ్ము, పీడపోయినభార్య మీగు కోరిన 5 ప్రశ్నలకు వెంటనే వ్రాసి పంపగలను. రూ 2 ఎం ఓ చేయండి నెలలవారీగా 12 నెలలకు 1 సంవత్సరం జాతకము రూ 2 పూర్తి పేగు, జాబు వ్రాసిన టైము తెలిపిన చాలును

హనుమాన్ జ్యోతిషాలయము, 10వ లైను, అరండెల్ పేట, గుంటూరు2

LEUCODERMA

(శ్వేత కుష్టు)

కలత చెందుటమాత్రం భయపడనక్కర లేదు మావద్ద గల ప్రఖ్యాతి ఆయుర్వేద ఔషధములు సులభము గా, నమ్మకంగా తెల్ల, ఎఱ్ఱ సురేరక మైనమచ్చ లైన, శరీరంలో యేభాగమునందున్నా పోగొట్టును వేనకు వేలు మా మందుల విజయమునుగూర్చి ప్రశంసిస్తున్నారు. పైపూత, లోనికి మందు పీసా 1 టికి రు 20/- మాత్రమే.

Vaidyaraj Ramsharan Lalgupta
(A) PO Rajdhanwar (H Bagh)

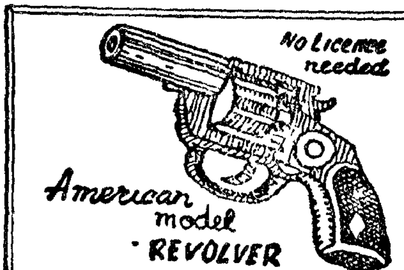

దొంగలనుండి, క్రూరమృగములనుండి మిమ్ము రక్షించుకొండి వనభోజనములు, యాత్రలు, నాటకములకు చాల ఉపయోగమైనది ఆటోమేటిక్ ఆరు తూటాలుగలది, కేలిబైవది దీని పెద్ద శబ్దము, ప్రకాశమైన మంట మిమ్ము ఆపదలనుండి రక్షించును

ధర	నెం	333	444	555
	రు	6	8	13

25తూటాలు ఉచితం ఆపైన ప్రతి 100 తూటాలు రు. 3 లెదరుకేసు రు 4 పోస్టేజి రు 2 లైసెన్సు అనవసరం ఒకే ప్యాకింగులో రెండు రివాల్వర్లు తెప్పించు కున్న పోస్టేజి, ప్యాకింగు ఉచితం

BHARAT COMMERCIAL STORES
P B 63, (PAP) JULLUNDUR CITY

చతురంగ తురంగం

మాటాడక ఆట ఇచ్చేస్తారా ? లేకపోతే ఆ మహారాజ మర్యాద కాస్త జరిగించమంటారా?'

అయినా ఆ నూతన పురుషుని పెదవిపై చిన్న చిరునవ్వు మాత్రమే తరలించింది మరుక్షణం లోనే అతని పక్కనే నిలుచున్న ఇంకొక ప్రేక్షకుడు చర్రున ఒరలోనుంచి బాకుదూసి తిమ్మన మీదికిదూకి—

'జాగ్రత్త ! ఇంకొక మాట మిగలావంటే రక్తం కళ్ళ చూస్తాను ఆడేది ఎవ్వరనుకొంటున్నావు ! కళ్ళేమన్నా మూసుకుపోయాయా?' అని గొంతెత్తి ఉద్ఘోషించాడు

తిమ్మన్న మరి లోలోపల చెలరేగుతున్న దురాగ్రహం నిగ్రహించుకోలేక 'పోదవరా! పోదు! ఇది రాయలవారి రాజ్యమా! లేక భామినీ రాజ్యమా? పోడి చావంటే మరి ప్రాణాలతో బ్రతికిబయటపడగలవురా?' అని ఒక్క దూకుతో అతనితో తలపడబోయాడు అంతలోనే వేరొక ప్రేక్షకుడు వారిద్దరిని వేరు చేసి తిమ్మన్నకేసి నిలువునా చీల్చివేసేటట్టు చూసి 'చాలు! చాలులే నేర్చావు! ప్రగల్భాలు! బాపనయ్యవు కాబట్టి బతికిపోయావు! లేకపోతే నీతల ఈ పాటి తెగిపోవలసిందే!' అని హెచ్చరించాడు ఆపైన క్షణకాలం వారి మధ్య రభస రవంత చల్లారింది అంతలోనే ఆ నూతన వ్యక్తి అక్కడినించి కదిలి తన కనతి దూరంలో రామ దేవాలయంలో అతి రహస్యంగా ఆయత్తంచేసి ఉంచిన భద్రగజంమీద అధిష్టించి 'జయ! దక్షిణాపథాధీశ్వరా! జయ! జయ! కృష్ణ రాయమహీంద్రా! జయ!,' అన్న బరాబరుల కోలాహలంతో క్రమ క్రమంగా అదృశ్యుడయిపోడు!

తిమ్మన్న కాసేపైన రెండు మూడు నిమిషాలదాకా శరీర స్పృహ కలగలేదు తరవాత అదంతా ఏదో విచిత్ర స్వప్నంలా భాసించింది నిలువునా నిర్ఘాంతపడిన అతనికి తాను చేసిన తప్పిదం గ్రహించడానికెంతోసేపు పట్టలేదు చదరంగంలో సాధారణులయిన రాచ వారిని కూడా 'షహ' అని హెచ్చరించడం ఆట మర్యాదకాదు రాజు అని సూచించడానికెంతో మర్యాదగా అంగుళితో నిర్దేశించి వారి దృష్టి అటువైపు మరలించాలి ఆపైన తోసిరాజనడం వారి యెడల ఎన్నటికి మన్నించరాని మహాపరాధం! సామాన్య క్షత్రియులకే అది మహావమానకరమయినప్పుడిక దక్షిణాపథానికంతటికీ ఏకైక సార్వభౌములయిన శ్రీ కృష్ణదేవరాయల ఎడల అది ఎంతటి తలవంపయిన మాట! తానంతటితో ఊరుకోలేదు 'మోటు మనిషి'యని అధిక్షేపించాడు! ఆపైన ఉయ్యాలలోసి రాజు చేసి క్షణంలో ఆటకట్టేస్తానని గర్జించాడు ఆ పరిస్థితిలో చక్రవర్తి అంగరక్షకుడు బాకు చూసి మీది మీది కురకడంలో ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది! ఆ మహా ప్రభువు స్వయంగా కలగజేసుకుని నన్నని కనుసన్నతో నివారించి ఉండక పోతే తానీపాటికి పరలోకం చేరుకొని ఉండవలసినదే!

అయితే తన కాయన సార్వభౌములని తెలియదు ఏమాత్రం తెలిసినా అంత దురుసుగా మాట్లాడి ఉండకపోను రాజధానిలో అంతట అధికారుల విధి నిర్వహణ పరిశీలన కోసం రాయలవారి వేళ ప్రచ్ఛన్న వేషంతో పర్యటిస్తున్నారు కాబోలును! అప్పుడప్పుడా విధంగా విజయనగర విహారం ఆయన కొక పరిపాటి అని తానంతకుమును పెప్పుడో కర్ణాకర్ణిగా విన్నాడు అంతే కాని ఎన్నడు స్వయంగా ఆ వింత సందర్శించి ఉండలేదు చూచిఉంటే కొంచెం ముందు జాగ్రత్తతో వ్యవహరించి ఉండును ఇక గత జల సేతుబంధనంవల్ల ప్రయోజనమేమి ఉన్నది! ఏది ఏమయినా తనవల్ల వల్లమాలిన మహాపరాధమే జరిగిపోయింది! అయితే తన అజ్ఞానం వల్లనే అంతటి పొరబాటు జరిగినదని చక్రవర్తి గ్రహించి రవంత మన్నించకపోరని తిమ్మన్న మళ్ళీ లోలోపల కొంత సమాధానపడ్డాడు

కాని అతనికా ఆలోచన అంతగా సంతృప్తి కలిగించలేదు సార్వభౌములు తన అపచారంచూచీ చూడనట్లు ఉపేక్షించినా ఆయన ఇచ్ఛకంకోసం అహోరాత్రా లదేపనిగా నిరీక్షించే రాజాధికారులెంతమాత్రము క్షమించరని తిరిగి మనసులో బాగా మథనపడ్డాడు వారివల్ల తనమీదేకాక తన కుటుంబం మీద కూడా ఏదైనా ఒక ఘోరాపద విరుచుకుపడవచ్చునని మళ్ళీ ఎంతో భయపడ్డాడు సరే, కానున్నదేదో కాక మానదని గుండె రాయి చేసుకొని ఇంటి ముఖం పట్టి చరచరా నడక సాగించాడు

తిమ్మన్న ఇంట్లో అడుగు పెట్టక పూర్వమే ఆనాటి విద్భ్రాంతం ఆ వీధిలో అంతట కార్చిచ్చులా వ్యాపించింది బెదరుతూ, బెదరుతూ గుమ్మంలో అడుగు పెట్టేసరికి అతని తండ్రి శివావధాని ఎదురుగావచ్చి ఒక్కసారిగా విరుచుకు పడ్డాడు

'తిమ్మన్నా! ఎంతపని చేశావురా ఈవేళ! కాస్త అష్టాధ్యాయి కంఠతః పట్టించరా! నాయనా! అంటే నా మాట లక్ష్యపెట్టక తచ్చాడికెక్కి తగుదునమ్మా అని చదరంగం ఆడుతూ కూర్చున్నావా? పైగా కన్నూ మిన్నూ కానక తాతలనాటినుంచి మనకి మడిమాన్యాలిచ్చి పోషించిన ధర్మప్రభువు రాయలవారినే అనరాని మాటలతో అవమానించావా! నీకిదేం పిదప కాలం వచ్చిందిరా! కాకపోయినా ఆ తుంటరి మేనమామలపోలిక ఎక్కడికి పోతుంది? వాళ్ళ ఇంట పొద్దస్తమానము ఆపాడు చదరంగం ఘోషేగాని పట్టుమని ఒక్కడికయినా అక్షరం ముక్క అంటింది!'

ఆ ఆక్షేపణ విని వినగానే అతని తల్లి రుసరుసలాడుతూ అక్కడికి వచ్చి 'మావాళ్ళకేం లోటు వచ్చింది ? వీరనరసింహరాయలవారి వద్ద చదరంగం మాన్యం సంపాదించి కాలుమీద కాలువేసుకొని కూచుని

మహారాజుల్లా కాలక్షేపం చేస్తున్నారు !' అని తన పుట్టింటివారిని వెనకేసుకువచ్చి తండ్రితో పెద్ద వాదులాట ప్రారంభించింది క్రమక్రమంగా అది చినికి చినికి ఒక పెద్ద గాలివానలా తయారయింది వా రిద్దరు ఆ గొడవలో పడి అసలు తనమాటే పట్టించుకోవడం మానివేశారని గ్రహించి తిమ్మన్న పిల్లిలా అక్కడినుంచి తప్పుకుని పెరటిలో పనసచెట్టు చుట్టూరా కట్టిన తిన్నెమీద గావంచా పరుచుకుని మేను వాల్చాడు ఆ వృద్ధ దంపతులు తమలో తా మలాగే మరికొంతసేపు తగాదాపడి బాగా అలసిపోయి క్రమక్రమంగా శాంతించారు ఆరాత్రి అంతా తిమ్మన్న కొక్క కోడి కునుకయినా పట్టలేదు !

మరునాడు మధ్యాహ్నం ఇంచుమించుగా రెండు ఝాముల పొద్దెక్కేదాకా తిమ్మన్న నిద్రమత్తులోనే ఉన్నాడు మూడోయామం తిరిగేసరికి సరాసరి రాయల కొలువుకూటంనించి ఒక పల్లకీ వచ్చి శివావధాని ఇంటిముందు నిలిచింది దానితో బాటే నిలుచున్నపాటుగా రావలసినదని రాజాధికారి ముఖతః తిమ్మన్న కొక శ్రీముఖం కూడా అందింది! తండ్రి కొడుకుల కిద్దరికీ కూడా ఆ ఉత్తరువు పుట్టడానికి గల ప్రధాన కారణమేమో అంతు పట్టలేదు అదిగాక ఆ విషయమై ఆలోచించడానికి కూడా వ్యవధి కనబడలేదు

తిమ్మన్న అంతకుమును పెప్పుడు రాయల పేరోలగంలో అడుగు పెట్టలేదు కాని తాతల నాటి పాత అంగరఖా ఒకటి ధరించి శిరస్సుమీద ఒక ఉష్ణీషం పెట్టుకొని ఆదరా బాదరాగా పల్లకీ ఎక్కి ప్రయాణ మయినాడు శివావధాని వీధి మలుపుదాకా పల్లకీ వెంట వెళ్లి 'బాబూ! తిమ్మన్నా ! రాచవారితో భేటీ నాగుబాములతో చెలగాటం సుమా ! బహు భద్రం ! జాగ్రత్త !' అని ముమ్మారు హెచ్చరించాడు 'ఇంతకీ ఉత్తరువెందుచేత పుట్టిందో తెలియచెప్పుడీ అనవసరమయిన మథన ఎందుకు ?' అని తిమ్మన్న తండ్రికి ధైర్యం చెప్పి ఓదార్చాడు కాని లోలోపల అతనికి బాగా బెదురుగానే ఉంది

అత డలాగ పరధ్యానంగా ఆలోచిస్తూండగానే పల్లకీ చక్రవర్తి భవనం కక్ష్యాంతరాలన్నీ దాటి సభాగారం సింహద్వారంలో ప్రవేశించింది పల్లకీ దిగి నెమ్మది నెమ్మదిగా అడుగులు వేసుకుంటూ కొలువుకూటంలో ప్రవేశించిన తరవాత తిమ్మన్న మరి తన కన్నులే నమ్మలేక నిలువునా నిర్ఘాంతపడ్డాడు అతని కెదురుగా ఇంద్రనీలాలతో, పద్మరాగాలతో మలిచిన చతురంగబలం వేర్వేరు రంగుల మాణిక్యాలతో రూపొందించిన సమున్నత పీఠం మీద అమర్చబడి ఉన్నది దాని కిరువైపులవేసిన బంగారు సుఖాసనాల సరసన ఇద్దరేసి చామరగ్రాహిణులు శిరస్సులల్లన వంచుకొని సేవావసరంకోసం నిరీక్షిస్తున్నారు అంతేగాని తిమ్మన్న కక్కడ ఇంకెవ్వరు గోచరించలేదు చక్రవర్తి ఆజ్ఞలోగల అంతరార్థం అతని కప్పటికి రవంత బోధపడింది

ఇంకా ఉంది

అందరికీ నిత్యావశ్యములు

పిల్లలకు

కాసమస్
కస్తూరి మాత్రలు

కరజా
గోరోజన మాత్రలు

జంజిక్
జీర్ణకారి

బాలక్స
విరేచన మాత్రలు

నీలా (హెయిర్ ఆయిల్) ఉత్తమమైన కేశముల సంరక్షణి

సంజాగూడు పండ్లపొడి

సాధారణము సాధారణపు ప్యాకెట్లు

ఔషధయుక్తమైనది టిన్నులలో

సోల్ ఏజంట్లు: యునైటెడ్ కెమిస్ట్స్, మదరాసు.1. హైదరాబాద్, విజయవాడ

సంజాగూడు ఔషధములకు ఒక టవునుకు ఒక స్టాకిస్టును ఆహ్వానించెదము.

సుఖ జీవిత సేవ

భారతి "సిద్ధ వైద్య మహిమ" మన దేశ పిదుల పాటలేని కీర్తికి ఒక తార్కాణము

"మేల్ మాయిల్ మందు"

ప్రపంచములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుష్ఠురోగనివారిణి

భయంకరమైన మేహ వ్యాధివల్ల కష్టపడువారలకు పునర్జన్మమిచ్చు అద్భుత సంజీవి మేహరోగ నివారణ మాత్ర, లేహ్యము

డా॥ కె. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచ్చారి & సన్సు

6/22, మేల్ మాయిల్ (P. O.) (N A. Dt) S India.

రీటా కేశసమస్యలను తీర్చును

అతి త్వరలో

కుదుళ్లను బలపరచుటయే గాక, మనోహరమైన నిడుపాటి నల్లని శిరోజములను పెంపొందించును. దీనిలో చేర్చిన ఔషధి సంపతివల్ల కేశములు ఊడిపోకుండగను, చుండ్రు లేకుండగను, నెరవకుండగను రీటా కాపాడగలదు.

రీటాను కొబ్బరినూనెలోగాని, మంచినూనెలోగాని కలిపి నిత్యం వాడండి తప్పకుండా మీ కేశములు నల్లబడతాయి, దీనిని మీరు వాడి, మీ స్నేహితులకు కూడ సిఫార్సు చేయండి.

రీటా

అందమైన కేశ సంపదకు

రీటా కంపెనీ, మద్రాసు-1

A-SYO

చతురంగతురంగం

పి. గణపతిశాస్త్రి

గత సంచిక తరువాయి

అంతలోనే మహాప్రధాని తిమ్మరుసయ్య అక్కడికి విచ్చేసి అలవోకగా తిమ్మన్నమీద ఆదరదృష్టి ప్రసరింపజేసి 'నీవా! నాయనా! ఇంకా ఎవరో అనుకున్నాను శివావధానులుగారి కుమారుడవు కాదూ! అయితే ఈ ఎన్నవయస్సులోనే చదరంగంలో ఇంతటి చాకచక్యం ఎప్పుడు సంపాదించావయ్యా! స్వయంగా సార్వభౌములే నీతో ఒక ఎత్తు వేద్దామన్నంతగా కుతూహల పడుతున్నారు!' అని అభినందించాడు తిమ్మన్న ఆ ప్రశంసతో లోలోపల ఉప్పొంగినా ఎంతో అడకువతో 'తమవంటి పెద్దల ఆశీర్వచనబలం వల్లనే నే నీ ఆటలో కొంచెం ప్రవేశం సంపాదించుకొన్నాను అయితే నాదొక్క మనవి!' అని చేతులు జోడించి నిలుచున్నాడు 'ఏమిటది?' అన్నట్టు మహామాత్యు డతని వైపు జిజ్ఞాసాదృష్టి తో పరిశీలించాడు —

ఏమీలేదు! సామాన్యుల నందరివి చదరంగంలో ఓడించినట్టు సార్వభౌముల నాటలో జయించడం భావ్యంకాదేమో అని భయపడుతున్నాను'

'నీకా సంకోచం ఏమాత్రము ఉండనక్కరలేదు! దీనిలో మహారాజ మర్యాదా లోపం ఏమిలేదు నీయావచ్ఛక్తి వినియోగించి వారితో ఆడి జయించి పురస్కారా లందుకోవచ్చును దానికేమి!'

ఆవిధంగా భరవసా ఇచ్చిన తరవాత మహామంత్రి అతని ఔద్ధత్యాని కెంతో ఆశ్చర్యపడి 'తిమ్మన్నా! వారితో ఆటంటే మాటకాదు సుమా! ఈ విషయంలో వారి నోడించగలవా ళ్ళింతవరకు బయలు దేరలేదు! ప్రభువుల చతురంగ చాతుర్యం ఎటువంటిదో నీ కింకా బాగా బోధపడలేదేమో!' అని హెచ్చరించాడు

అంతలోనే పెద్దనామాత్యునితో కూడ కృష్ణదేవరాయ లక్కడికి విచ్చేసి తిమ్మన్నపై సగౌరవ కటాక్షం ప్రసరింపజేసి చల్లని చిరునవ్వుతో పలకరించి చతురంగపీఠం దగ్గర తన కోసం ప్రత్యేకించిన స్వర్ణసింహాసనంపై సమాసీనుడయినాడు చక్రవర్తిపార్శ్వంలో ఆంధ్రకవితా పితామహుడు, మహాప్రధాని సుఖోపవిష్టులయిన పిమ్మట తిమ్మన్న తన కేర్పరచిన సముచితాసనం మీద స్థిరపడి రాయల కనుసన్న అనుమతిలో ఆట ప్రారంభించాడు

మొట్టమొదటినుంచి తిమ్మన్న ఉత్సాహావేశంతో ఉరకలు వేస్తూ మిక్కిలి మెళకువతో తన బలం మున్ముందు కురికించాడు దక్షిణాపథాధిపతి ధోరణిలో అటువంటి తొందరపా టెక్కడ గోచరించలేదు అలాగ ఒక అరగడియ గడిచేసరికి తిమ్మన్న హృదయంలో గెలుపు తనదే అన్న గట్టి నమ్మక కలిగింది ఆ తరవాత అకస్మాత్తుగా ఇంకొక ఎత్తు వేసి 'మహాప్రభూ! ఈ గుర్రపు ఎత్తులో మీ మంత్రి పోక తప్పదు! తా మది గమనించలేదేమో!' అన్నాడు

ఆ అహంకారధోరణి గమనించి మహాప్రధాని పెద్దనామాత్యుడు ఒండొరులవైపు చూచుకొని ముసిముసి నవ్వులతో ప్రసంగించుకొన్నారు అయినా కృష్ణదేవరాయలు మంత్రిని మరలిరచలేదు ఆ విషయమే గమనించన ట్టొక చిన్న ఎత్తు వేసి తిమ్మన్న పై ఎత్తుకోసం నిరీక్షించాడు మరుక్షణంలోనే సార్వభౌముని మంత్రి తిమ్మన్న అశ్వధాటితో ఆ పక్కనే ఉన్న దంతపు బరిణెలో తలదాచుకొన్నాడు మంత్రి పోవడంతో రాయలవారి ఆట బాగా దెబ్బతిన్నదనీ ఇక మిగిలిన ఆట హేలగా ముగించి జయం చేజిక్కించుకోవచ్చుననీ తిమ్మన్న లోలోపల ఎంతయినా ఉబలాట పడ్డాడు కాని రాయల గుర్రాల జంట దాటులతో, బంట్ల పోటులతో రెండు మూడు ఎత్తులలోనే అకస్మాత్తుగా అతని ఆట కట్టింది!

విజయం తనదే అన్న దృఢ విశ్వాసంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బయిన తిమ్మన్నకా హఠాత్పరాజయంతో తల కొట్టివేసినట్టయింది కత్తివేటు వేసినా ముఖం మీద ఎక్కడ నెత్తురుచుక్క కనబడే జాడే పొడకట్ట లేదు! రాయ లది గమనించి 'చతురంగ క్రీడలో జయాపజయాలుకావు పరిశీలించవలసినవి! బలం నడిపించడంలో చాకచక్యమే ముఖ్యం! ఇన్నాళ్లనించి ఇంతటి చాతుర్యం నే నెక్కడ గమనించలేదు!' అని అపూర్వాదరంతో తిమ్మన్న నభినందించాడు అల్లన లేచి పెద్దనతో, ప్రధానామాత్యునితోబాటు అభ్యంతర మందిరంలో ప్రవేశించాడు

ఆ అభినందనతో కొంచెం తేరుకొన్నా తిమ్మన్న పరాజయావమానంతో బాగా కుంగిపోయాడు వంచిన తల మరి పైకెత్తలేక ఉసూరుమని నిశ్వసించాడు అంతలోనే దుశ్శాలువ లుంచిన బంగారు పళ్లెరంతో ప్రధానామాత్యు డతనిని సమీపించి 'నాయనా! చక్రవర్తి స్వయంగా నీ చాతుర్యం పరిశీలించి చాలాచాలా మెచ్చుకొన్నారు ఇదిగో! ఇది వారి బహుమాకృతి' అని అందీయబోయాడు

కాని తిమ్మన్నకా బహుమాన స్వీకరణ బొత్తిగా రుచించలేదు ఎవరైనా అడిగితే ఆటలో ఓడిపోయిన తా నే ముఖం పెట్టుకొని ఆ వృత్తాంతం వెల్లడించగలడు? అందుచేత చేతులు జోడించి ప్రధానామాత్యుని కతి వినీతుడై విన్నవించాడు

నన్ను మన్నించగలరన్న ధైర్యంతో ఒక్క చిన్న విషయం విన్నవించు కొంటున్నాను ఈ గౌరవం రాయలవారి పరమౌదార్యాని కొక గొప్ప తార్కాణ అయితే నా కీ పురస్కారం స్వీకరించే అర్హత ఆవంత కూడా లేదేమోనని మిక్కిలి ఆందోళన పడుతున్నాను ఇందుచేత ప్రస్తుతాని కిది రాజాస్థానంలోనే ఎక్కడో ఒకచోట భద్రపరిచే ఏర్పాటు చేయించండి. అటువంటి అర్హత కలిగిన దని ధైర్యం కలిగినప్పుడిది నా అంతట నేనే వచ్చి స్వీకరిస్తాను చక్రవర్తికి నామీద అనుగ్రహం కలిగినదని సెలవిచ్చారన్న ధైర్యంతో ఇంకొక్కవరం కోరుకోవాలని సంకల్పించుకొన్నాను'

ఆ కడపటి ప్రార్థన వినగానే మహామంత్రి నెన్నుదుటిపై ప్రశ్నార్థకమైన బొమముడి విరిగింది వెంటనే తిమ్మన్న తన లోలోపలి కోరిక వ్యక్తీకరించాడు

'రాయలవారితో తిరిగి ఇంకొక్కమారు చదరంగం ఆడాలని నే నెంతైనా ఉవ్విళ్లూరుతున్నాను. నేను వారిని జయించవలెనన్న అహంభావంతో తమకీ విషయం విన్నవించుకోవడంలేదు వారిదగ్గర కొన్ని గొప్ప ఆట మెళుకువలు నేర్చుకోవాలన్న తహతహతోనే నేనీ విధంగా నివేదించుకొంటున్నాను ఎలాగయినా వారు నాకీ వరం కటాక్షించేటట్టు సాయపడవలసినదని కోరుకొంటున్నాను ఇంతకన్న నేనిక ఆపేక్షించతగిన దేది లేదు'

మహాప్రధాని అదివిని కొంచెంసే పాలోచించి బొమముడి విరిచి ప్రసంగించాడు

'తిమ్మన్నా! వా రిటీవల కళింగ విజయభేరి మ్రోగించారని అందరికిని అవగతమయిన విషయమే గదా! అందుచేత అహోరాత్రాలు వారీ జైత్రయాత్రా సన్నాహాలలో తలమునక లవుతున్నారు నాకే వారి దర్శనం సాధ్యపడడంలేదు అందుచేతతిరిగి వారి కెప్పటికి తీరిక చిక్కగలదో నే నిప్పుడుచెప్పలేను'

అయినా తిమ్మన్న నిరుత్సాహ పడలేదు తిరిగి అంజలి ఘటించి 'ఎప్పటికి సానుకూలపడితే అప్పుడే తిరిగి వారి దర్శనం చేసుకొంటాను తాము సంకల్పిస్తే నెరవేరనిది ఏమి ఉండబోదని నా గట్టి నమ్మక ఒకవేళ తాము సంకల్పించినా కోరిక నెరవేరకపోతే అది నా దురదృష్టమే అనుకొంటాను' అని సవినయంగా నమస్కరించి సెలవు తీసుకొన్నాడు

ఆపైన మరికొన్నాళ్లదాకా విద్యానగరి యావత్తు జైత్రయాత్రాసన్నాహాలతో హోరుమని మారు మ్రోగింది ఎక్కడ చూచినా అశ్విక సైన్యాల చెంగలింపులే! ఎక్కడ విన్నా కొమ్ము టేనుగుల ఘీంకారాలే! ఆయా సైన్య సంభారాలతో కదలిపోతున్న శకటశ్రేణుల కోలాహలాలే! కాల్బలాల వీరగర్జనలే! ఆ సమయంలో తిమ్మన్నకా చతురంగ బలాలతోబాటు సాగిపోయి శత్రువుల సైన్యాలలో జొరబడి చీల్చి చెండాడి వీరాధివీరుడన్న విజయ బిరుదం గడించుకోవాలని లోలోపల ఎంతయినా కౌతూహలం కలిగింది! అంతలోనే ఎప్పటికయినా తిరిగి రాయలవారితో ఇంకొక ఎత్తు వేసి తీరాలని ఒక దృఢనిశ్చయం స్థిరపడింది

కళింగ జైత్రయాత్ర జేగీయమానంగా సమాప్తి

(37 వ పేజీ చూడండి)

.. లోపల నిద్రపోతున్న గెట్ వీరులు కన్పించారు వాళ్ళను చూచీ చూడగానే ఒకణ్ణి విరిచి ముక్క గూడా మిగలకుండా తినేశాడు

ఎవరో మూల మంచంమీద నిద్రపోతు న్నట్టు లీలగా కన్పించింది గ్రిండల్‌కు భలేగా దొరికాడు అనుకుంటూ బియోవుల్ఫ్‌ను పట్టుకో టానికి చేయి చాస్తూ వెళ్ళాడు

వీడి ఆర్భాట మంతా చూస్తూవున్న బియో వుల్ఫ్‌కు మంచి అవకాశం దొరికింది గ్రిండాల్ చెయ్యి చాచగానే ఆ చేతిని అలానే వెనక్కు విరిచి పట్టేశాడు ఆపనే జరక్కపోతే వీడు ఈపాటికి తననుగూడా తినేశేవాడు బియోవుల్ఫ్ దృఢ హస్తాల మంచి తప్పించుకోవాలని గ్రిండల్ అనేకవిధాల ప్రయుత్నించాడు చివరకు చేసేదిలేక పెడబొబ్బలు పెట్టాడు ఆ అరుపులకు భవనంలో కొంతభాగం కూలిపడిందట కూడా!

గ్రిండల్ అరుపులను విని జనమంతా లేళ్ళలా బెదిరి లేచారు చుట్టుపక్కలవాళ్ళంతా డేనిష్ యోధులతో సహా ఆయుధాలతో హియరాట్ భవనాన్ని చేరారు లోపలికి తొంగిచూచారు వీరాధి వీరులైన ఆ మహనీయు లందరికీ కత్తులు చేతులో వున్నా కాళ్ళు వణుకుతున్నై ఏంచెయ్యాలో ఎవ రికి పాలుపోవటంలేదు

గీట్ వీరులు మాత్రం తమ నాయకుడికి అండగా నిలబడ్డారు ఈలోపుగా గ్రిండల్ బియో వుల్ఫ్ గుప్పిటలోనుంచి తప్పించుకోవాలని ఎన్నో విధాల ప్రయత్నించాడు కాలితో తన్నాలను కున్నాడు చెయ్యి కొరకాలని చూశాడు ఇంకా ఎన్నోవిధాల ప్రయత్నించాడు ఏం లాభంలేక పోయింది బడితెల్లాగా ఉన్న చేతిగోళ్ళు విరిగి పోయాయి ఇంతేగాక ఈ లాగులాటలో గ్రిండాల్‌కు ఒక చెయ్యి నరాలు చిట్లిపట్టు సడల నారంభిం చాయి నెత్తురు కూడా కారటం ప్రారంభమైంది పట్టు విడవకుండా బియోవుల్ఫ్, పట్టు విడి పించుకోవాలని గ్రిండల్ ప్రయత్నిస్తూ కొట్టుకో నారంభించారు ఈ పోరాటంతో 'హియరాట్ భవనంలో ఉన్న విలువగల సామగ్రి ఎంతో నాశన మైంది భవనం చుట్టూ మూగిన జనానికి, భవనంలోంచి పెడబొబ్బలు, ఆర్తనాదాలు వినిపి స్తున్నాయి అరుపులు విని జనమంతా, ఇవి దైవ విరోధి తన పరాజయాన్ని అంగీకరిస్తూ చేస్తున్న ఆక్రందన మనుకుంటున్నారు బియోవుల్ఫ్ పట్టులో ఉన్న గ్రిండల్‌కు అంతకంతకూ బాధ ఎక్కువ కాసాగింది ఎన్నోవిధాల ప్రయత్నించినా గ్రిండల్, బియోవుల్ఫ్ పట్టునుంచి విడిపించుకో లేక పోతున్నాడు

ఏది ఏమైనాసరే వీణ్ణి ప్రాణాలతో విడిచి పెట్టకూడ దనుకున్నాడు బియోవుల్ఫ్ తా నింత దూరం శ్రమపడి వచ్చింది వీణ్ణి ప్రాణాలతో విడిచి పెట్టేందుకా!

గీట్ వీరులందరు తమప్రాణా లర్పించైనా తమ నాయకుణ్ణి రక్షించుకోవా లనుకున్నారు గ్రిండల్‌ను చంపాలని ఎన్నోవిధాల ఆయుధాలు ప్రయోగిం చారు కాని ఆయుధాల్లో ఒక్కటి కూడా ఆ రాక్షసుడికి హాని కల్గించలేకపోయింది ఇంక వీణ్ణి చంపి మానవలోకానికి శాంతి కల్గించాలంటే అది దైవేచ్ఛతో కూడిన మానవబలమే నని నిర్ధారణ చేసుకొన్నారు

ఇంతలో ఒక వింత జరిగింది గ్రిండల్ భుజంలో ఏర్పడ్డ గాయం క్షణక్షణానికి పెద్దదై నెత్తురు కారటం ప్రారంభమైంది బియోవుల్ఫ్ పట్టుకోటం, గ్రిండల్ విడిపించుకొనేందుకు లాగు కోటంలో ఆ చెయ్యి కాస్తా వూడి బియోవుల్ఫ్ చేతిలోకి వచ్చింది గీట్ వీరులు అడ్డు పడేలోగానే గ్రిండల్ పారిపోయాడు ఈ విధంగా చెయ్యి తెగి ఎక్కువ నెత్తురు పోవటంవల్ల వాడి ఆయువు రోజుల లెక్కకు వచ్చిందని బియోవుల్ఫ్ విశ్వ యించుకున్నాడు

మొత్తంమీద గత పన్నాలుగేళ్ళగా డేనిష్ పౌరులను హ్రాత్గార్ మహారాజును బాధి స్తున్న రాక్షసపీడ విరగడైనందుకు, తన శక్తి సామర్థ్యాలు ఇలా సద్వినియోగమైనందుకు బియోవుల్ఫ్ ఎంతో ఆనందించాడు

—(ఇంకా ఉంది)

చతురంగ తురంగం

(27-వ పేజీ తరువాయి)

మయిన ఏమ్మట తిమ్మన్న ఒకనాడు తెగించి పెద్దనామాత్యుని సందర్శించి తన మనోభావం వెల్లడించాడు ఆయన కొంచెంసే పాలోచించి గట్టిగా వాగ్దానం చెయ్యలే నన్నాడు అవకాశాన్ని బట్టి చేతనయినంత వరకు సాయపడగలనని మాట ఇచ్చాడు ఆపైన అలాగ అలాగమరికొన్ని వారాలు గడిచిపోయినా అతని సంకల్పం ఫలించలేదు ప్రాణం విసిగి ప్రధానమంత్రి నొకసారి సందర్శించాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు అంతలోనే పెద్దమాత్యు డొకనాడు కబురు పంపించి 'తిమ్మన్నా! ఇన్నాళ్ళ నించి రాయలవా రెన్నడు చదరంగం ప్రస్తావనే ఎత్తలేదు అందుచేత నే నీ విషయం వారితో విన్న వించడం సముచితం కాదేమో అని కొంచెం సంకో చించాను అయితే నిన్న ఆయనే స్వయంగా ఆ ప్రస్తావన తెచ్చి నిన్నొకసారి చూడాలని ఉన్న దని అన్నారు ఆపైన రేపే నిన్ను వెంట బెట్టు కొని రాగలనని వారితో అన్నాను తలవనితలంపుగా నీ పూర్వ పుణ్యం ఫలించింది!' అని అభినందించాడు

ఆ మరునాడు అపరాహ్ణవేళ తిరిగి రాయలతో తిమ్మన్న చతురంగం ప్రారంభమయింది మహా ప్రధానితోబాటు పెద్దనామాత్యుడు వారి సరసనే సమాసీను డయినాడు తిమ్మన్న ఆట, బహుమతి గెలుచుకో లేక పోయినా అధమం సమానమైనా చేసి తీరాలని నిర్ణయించుకొన్నాడు అందుచేత ప్రతి ఎత్తు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి వేస మిక్కిలి మెళకువతో బలం మున్ముందు కురికించాడు కాని ప్రమాద వశాత్తు తిమ్మన్న మంత్రి రాయల శకటాఘాతంతో అస్తవ్యస్తమై బరిలో పడింది ఆ మంత్రిని తిరిగి తీసుకోవలసినదని కృష్ణదేవరాయ లాదేశించినా తిమ్మన్న మరి స్వీకరించలేదు 'తమ దగ్గర ఓటమి కూడా నా కొక గొప్ప గెలుపే!' అని ఎంతో విన యంతో విన్నవించి ఇంకొక కొత్త ఎత్తు వేశాడు మంత్రి పోయినా గుర్రాల జంటతో నయినా ఆట సమానం చెయ్యవచ్చునని ఆశించాడు

అంతలోనే గుర్రాలకు రెండింటికి అంకెవేసే రాయల బలంలో వీర విహారం చేయించాడు అలాగే శరంపరలాగ రెండు మూడు ఎత్తులువేసి పెల్లు బికిన ఉల్లాసంతో 'మహాప్రభూ! ఆట సమాన మయింది!' అన్నాడు కృష్ణదేవరాయులంతలోనే చిరు నవ్వు చిందించి 'సరిసమానం కాలేదు! మా ఆటే కట్టినట్టుంది! మీరే గెలుచుకున్నారీవేళ!' అన్నాడు

అంతలోనే మహామాత్యుని కనుసన్న గ్రహించిన పెద్దనామాత్యుడు అమూల్యములయిన కాశ్మీర దుశ్శా లువలతో తిమ్మన నలంకరించి నవరత్న ఖచిత మయిన వీర ఘంటికలతో మారుమ్రోగుతున్న ముంజేతి కంకణాల జంట బహూకరించి గభీర స్వరంతో ప్రశంసించాడు

'నాయనా! ఏలినవారితో నేను, ప్రధానామా త్యులు కలిసి ఎన్నెన్ని మారులు ఆటలు వేసినా ఓడిపోవడమేగాని గెలుపెన్నడు చేకూరలేదు అయితే మేము నిరుత్సాహపడిపోతామేమో అని ఆలోచించి ఆయన ఆటలు కొన్నిసరిసమానాలు చేసేవారు చతురంగ బలాల పోరాటంలోకాని, ఆటలోకాని దిగ్వి జయమే కాని ఓటమి ఎన్నడు వారికి కెదురువడ లేదు అటువంటి మేటి పోటరి నేడు తామై పరాజయం అంగీకరించారంటే — అది నీ ఎడల ఏర్పడిన పరమానుగ్రహమేగాని వేరొకటి కాదు సుమా!'

రాయలా ప్రసంగం విని ఆత్మీయ దృష్టితో తిమ్మన ననుగ్రహించి పెద్దన నుద్దేశించి 'ఆయన మహా కవీశ్వరులు! వాక్ చతురంగ చమత్కృ తిలో వారిని మించగల వారెవ్వరున్నారు! ఎంతగా ఆలోచించినా వారి పలుకులలోతు లెవ్వరికి తెలి యవు!' అని నర్మగర్భితస్వరంతో వ్యాఖ్యానించాడు అంతలోనే తిమ్మన్న ఆ బహుమానం అందుకొని, 'మహాకవీ! తామన్నది అక్షరాల యథార్థమే అయితే నావంటి అల్పవ్యక్తిమీద ప్రభువుల కనుగ్రహదృష్టి ఏర్ప డడం కూడా ఒక గొప్ప విశేషమే!' అని సవినయంగా విన్నవించి వారి కందరికీ నమస్కరించి మిక్కిలి అడ కువతో వీడ్కొన్నాడు మార్గమధ్యంలో 'రాయల వారొక వేళ నామీద దయ తలిచి ఆట ఓడిపోలేదు కదా!' అని అనేక విధాల వితర్కించుకొన్నాడు అటు ఎమ్మట రాజ ద్వారందాటిపోయే సమయంలో ఒక భట్టు అతనిని సమీపించి చేయెత్తి దీవించి ఆశు కవితతో ప్రశంసించాడు

'మతిమంతు లేకమైనన్
సతతము శ్రీ కృష్ణ రాయ జగతీపతితో
చతురంగమాడి గెలుచున్
ధృతిమంతుడు బొడ్డుచెర్ల తిమ్మన బళిరే!'

ఆ ప్రశస్తి విన్న తరువాత తిమ్మన్న హృదయంలో చెలరేగిన మథన అంతా ఒక్కసారిగా పటాపంచ లయింది! మరుక్షణంలోనే అతని చేతనున్న కాశ్మీర శాలువా భట్టు భుజ యుగళి కలంకారమై తరలించింది!

★